

N:o 222.

Af herr **A. Olsson** i Väsby, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t* angående ordnande af fiskeribefolkningens vid hafskusterna bostadsförhållanden med undantag af befolkningens inom Göteborgs och Bohus län.

Af »Handlingar rörande utredning angående fiskeribefolkningens i Göteborgs och Bohus läns bostadsförhållanden» finner man, att fiskeribefolkningen i nämnda län har osäkra bostadsförhållanden, att å de större fiskelägena byggnadstomterna blifvit högt uppdrifna i pris och att tomtegarne funnit sig kunna skärpa sina fordringar på tomtafgifternas utgörande, att jordegarna för att af fiskeribefolkningen tilltvinga sig höga afgifter användt det medlet att undanhålla fiskarena ömsesidigt bindande kontrakt, samt att åtminstone en del jordegare bestämdt vägra utfärdande af skriftliga afhandlingar eller ock ställa sådana på viss kort eller obestämd tid samt med intaget förbud mot in-teckningsrätt. Genom utredningen har vidare framhållits, hurusom fiskelägena utmärka sig för en känbar brist på ordnad byggnads- och brandväsande samt sundhetsbefrämjande anstalter; beroende detta missförhållande dels på bristande själfstyrelse och dels på fiskeribefolkningens benägenhet att tätt sammantränga sig å de för fisket väl belägna strandplatser.

Utredningen har, för att bruka Konungens befallningshafvandes i Göteborgs och Bohus län uttryck, »fullständigt ådagalagt, huru angeläget och befogadt det må vara, att statsmagterna ingrepe till ett bättre ordnande af den bohuslänska fiskeribefolkningens bostadsförhållanden». Af de föreslagna åtgärderna i nämnda syfte må här endast anföras, hvad nämnda

Konungens befallningshafvande föreslår rörande byggnadstomter på kronojord: »Det är Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åsigt, att den af fiskeribefolkningen nyttjade mark af ifrågavarande beskaffenhet i allmänhet icke kan bättre användas än till upplåtande åt fiskerinäringens behof, enär densamma eger ringa jordvärde och endast undantagsvis torde vara för särskilda statsändamål erforderlig, hvarjemte det förtjenar framhållas, att, genom eganderättens öfvergång på enskilda, statens inkomst af skattskyldig jord komme att ökas.»

Det är dock icke blott inom Göteborgs och Bohus län, som dylika förhållanden ega rum. I sin motion, n:o 66, väckt i Andra Kammaren under denna riksdag, framhåller herr J. E. Nordin i Sättna, hvilka missförhållanden som finnas rörande fiskeribefolkningens bostadsförhållanden inom Vesternorrlands län, och föreslår en skrifvelse till Kongl. Maj:t om utredning af fiskeribefolkningens vid Östersjökusten, speciellt den norrlandska, bostadsförhållanden m. m. Han har inskränkt utredningens verkställande endast bland fiskeribefolkningen vid nämnda kuster.

Som jag är af den öfvertygelsen, att en undersökning och utredning rörande nämnda sak kan vara lika behöflig på andra ställen, der fiskerinäringen idkas, anser jag, att en undersökning och utredning rörande densamma bör ske vid fiskelägena vid alla hafskuster å hela landet.

För att särskildt meddela något om fisket och fiskeribefolkningen i Malmöhus län, vill jag ur Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för 1891—1895 anföra, att värdet af båtar, som vid fisket användas, utgjorde för 1892 550,455 kronor och af fiskredskap för samma år 738,578 kronor, att år 1895 utgjorde antalet fiskare 1,492 samt antalet öfriga deltagande 121 personer, att fiskets värde utgjorde summa 437,541 kronor, samt att i medeltal under nämnda period kustfiskets årliga värde utgjorde 660,376 kronor.

Beträffande fiskeribefolkningens bostadsförhållanden, är det en känd sak, att en stor del fiskare uppfört sina bostäder på arrenderad mark, att det för en stor del af dessa husegare är en omöjlighet att på frivillighetens väg förvärfva eganderätt till sina hustomter, samt i somliga fiskelägen husen äro planlöst och tätt intill hvarandra uppförda, till följd hvaraf, om eldsvådor inträffa, å dessa ställen stor fara är för handen, att flera hus eller större delar af hela fiskeläget blefve lågornas rof.

Nödiga medel att afhjelpa bristen på byggnadstomter å egen grund, och för att från fiskelägen för framtiden afvända faran af planlöst och tätt till hvarandra lagda byggnader, synas mig, åtminstone vid vissa fiskelägen, icke saknas. Här om vill jag endast nämna, att vid somliga kuster finnas stora områden af strandmark, som har föga värde. I dessa strand-

marker hafva äfven statens domäner sina andelar. På flera ställen äro strandmarkerna dels delade till byarne inom angränsande socknar, dels ligga de gemensamt odelade och tillhöra s. k. »marklag». Om nu vid blifvande delningar den strandmark, som tillfaller statens domäner, lades, med de andra strandmarksegarnes medgifvande, intill närmast belägna fiskeläge, så kunde dermed beredas tillfälle för befolkningen att köpa tomter för att på dem uppföra sina hus. På andra ställen, der strandmarker äro delade och statens domäner fått sina andelar längre eller kortare väg från fiskeläge, torde det icke vara omöjligt att utbyta dessa mot sådana andelar, som ligga fiskeläge nära och som lämpa sig till byggnadstomter.

Efter den utredning, som beträffande Göteborgs och Bohus län blifvit företagen, torde Riksdagen snart hafva att från Kongl. Maj:t motse ett förslag till ordnande af här berörda förhållanden. Önskligt synes mig vara, att detta förslag måtte blifva sådant, att det kunde erhålla tillämpning äfven på fiskeribefolkningen inom det öfriga Sverige. För detta ändamål torde det möjligen vara af nöden, att det föreginges af en undersökning, genom hvilken kunde blifva klart, huruvida och i hvilken utsträckning de inom Göteborgs och Bohus län rådande förhållandena äfven förefinnas inom öfriga intill hafvet belägna län.

På grund af de skäl, som sålunda blifvit anförda, vågar jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t ville låta verkställa en utredning af fiskeribefolkningens bostadsförhållanden vid hafskusterna inom hela landet med undantag af Göteborgs och Bohus län samt derefter för Riksdagen framlägga förslag till ordnande af dessa bostadsförhållanden på ett för den fiskeriidkande befolkningen betryggande sätt.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 17 februari 1899.

Anders Olsson
från Luggude härad.